

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Białystok za 2016 r.

Białystok, 2017 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	4
1.1 Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów	4
1.2. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4-cyfrowych kodów zawodów	7
2. Analiza umiejętności i uprawnień	9
3. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	11
4. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw	12
5. Prognoza lokalnego rynku pracy	19
6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	21
7. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe – informacja sygnałna za 2016 r.....	26
Wnioski	27

Wstęp

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r., poz. 149, art. 9 ust. 1 pkt 9) opracowanie badań, analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest jedną z metod obserwacji, analizy i oceny zjawisk zachodzących na rynku pracy. Umożliwia określenie kierunków, specyfiki oraz stopnia zmian a przede wszystkim opisuje zjawisko kształtowania się popytu na pracę oraz podaży pracy. Pozwala również określić w jakim stopniu zjawisko bezrobocia w danym zawodzie ma charakter strukturalny oraz zdefiniować zawody: deficytowe (to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie), zawody zrównoważone (to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie), zawody nadwyżkowe (to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie). Należy zauważyć, że przedstawiony raport odzwierciedla tylko ogólne tendencje zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy.

W raporcie wykorzystano dane źródłowe z: systemu Syriusz, wyników badań ofert pracy podmiotów publicznych, badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy, Systemu Informacji Oświatowej (MEN). Ze względu na brak kompletnych danych dot. absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz analizy umiejętności i uprawnień, ujęcie tych zagadnień nie jest ujęciem całkowitym i kompletnym i ogranicza się do przedstawionych danych.

Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku, działa na terenie dwóch powiatów: powiatu ziemskiego i powiatu grodzkiego – miasto Białystok. Dlatego też przeprowadzona analiza została sporządzona osobno dla każdego z nich, jednakże wnioski dotyczą już obu powiatów - łącznie.

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

Białystok jest największym miastem w regionie i stolicą województwa podlaskiego. Zamieszkuje tu 295 981 osób. Swoją działalność prowadzą tu również 34 844 podmioty gospodarcze, ze zdecydowaną przewagą sektora prywatnego. Wiodącymi branżami gospodarki są: handel i naprawy, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe, transport, gospodarka magazynowa, produkcja wyrobów spirytusowych, przemysł tekstylny oraz działalność usługowa. Ponadto w celu zwiększenia inwestycyjnej atrakcyjności miasta powołano do życia - Białostocką Podstrefę Specjalnej Suwalskiej Strefy Ekonomicznej. Poza tym powstał tu również Białostocki Park Naukowo – Technologiczny, którego celem jest m.in. zwiększenie atrakcyjności Białegostoku dla pozyskania inwestycji opartych na nowoczesnych technologiach.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku zarejestrowanych było 17 270 osób bezrobotnych, tj. o 2 779 osoby (16,1 %) mniej aniżeli w tym samym okresie 2015 r. Z ogółu 17 270 osób zarejestrowanych - 11 321 (65,6%), zamieszkiwało teren miasta Białystok.

Stopa bezrobocia na terenie miasta Białystok spadła z 10,7% w 2015 r. do 9,7% w grudniu 2016 r.

1.1 Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów

Największy napływ osób bezrobotnych w 2016 r. obserwowaliśmy w następujących grupach zawodów: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), specjaliści do spraw administracji i rozwoju, technicy mechanicy, specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani.

Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia wystąpił m.in. w grupach:

• Kierownicy do spraw badań i rozwoju	100,00
• Audiofonolodzy i logopedzi	100,00
• Lektorzy języków obcych	100,00
• Archiwiści i muzealnicy	100,00
• Literaci i inni autorzy tekstów	100,00
• Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	100,00
• Kreślarze	100,00
• Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	100,00
• Ankieterzy	100,00
• Kodowacze, korektorzy i pokrewni	100,00
• Sadownicy	100,00
• Rolnicy upraw mieszanych	100,00
• Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	100,00
• Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	100,00
• Obuwnicy i pokrewni	100,00
• Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00

Do grup zawodów, w których wskaźnik płynności w 2016 r. jest najwyższy możemy m.in. zaliczyć :

Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
• Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	3,00
• Analitycy systemów komputerowych	2,50
• Operatorzy sieci i systemów komputerowych	2,50
• Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	2,50
• Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	2,00
• Specjaliści do spraw sieci komputerowych	2,00
• Operatorzy urządzeń energetycznych	2,00
• Agenci i administratorzy nieruchomości	2,00
• Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	2,00
• Kierownicy sprzedaży w marketach	2,00
• Konstruktorzy i krojczowie odzieży	2,00

Do grup zawodów, w których wskaźnik płynności w 2016 r. jest najniższy możemy m.in. zaliczyć :

Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
• Specjaliści do spraw ratownictwa medycznego	0,00
• Farmaceuci specjaliści	0,00
• Nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych	0,00
• Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	0,00
• Mistrzowie produkcji w budownictwie	0,00
• Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	0,00
• Uliczni sprzedawcy żywności	0,00
• Rolnicy upraw mieszanych	0,00
• Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
• Producenci filmowi, reżyserzy i pokrewni	0,33
• Technicy weterynarii	0,33
• Funkcjonariusze celni i ochrony granic	0,33

W 2016 r. pracodawcy z terenu miasta Białystok zgłosili do tut. Urzędu – 6 913 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (np. staże, prace społecznie użyteczne). Ponadto firmy zamieściły w Internecie 3 148 propozycji zatrudnienia.

Wśród ofert pracy zgłoszonych do Urzędu największą grupę stanowiły oferty dla robotników przemysłowych i rzemieślników (28,29%). Spośród ofert pracy zgłoszonych w Internecie najliczniejszą grupę stanowili specjaliści (41,17%).

Tabela nr 1. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2016 r.

Nazwa wielkiej grupy zawodów	Wskaźnik struktury (%)				Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy	
	oferty pracy w PUP		oferty pracy w Internecie			
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	65	34	196	262	0,10%	0,05%
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	657	925	71	61	2,85%	5,6%
pracownicy biurowi	661	835	123	57	1,65%	5,41%
pracownicy usług i sprzedawcy	1 364	1571	301	456	1,39%	1,27%
pracownicy wykonujący prace proste	856	1440	64	14	4,11%	37,97%
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1 877	2412	52	85	11,10%	10,48%
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	28	89	-	-	-	-
specjaliści	658	566	715	1296	0,28%	0,16%
technicy i inny średni personel	638	655	569	917	0,34%	0,26%
Ogółem	6 804	6913	2 092	3148	-	

W 2016 r., podobnie jak w 2015 r. najwyższy wskaźnik niedopasowania ofert pracy wystąpił w grupie pracowników wykonujących prace proste oraz robotników przemysłowych i rzemieślników. Najniższy natomiast w grupie przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników, specjalistów oraz techników i innego średniego personelu.

1.2. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4-cyfrowych kodów zawodów

Największa liczba bezrobotnych wystąpiła wśród sprzedawców sklepowych. Znacznie mniej zarejestrowano m.in. techników mechaników, specjalistów do spraw administracji i rozwoju, ślusarzy i pokrewnych, mechaników pojazdów samochodowych.

Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia odnotowano m.in. w grupach zawodów:

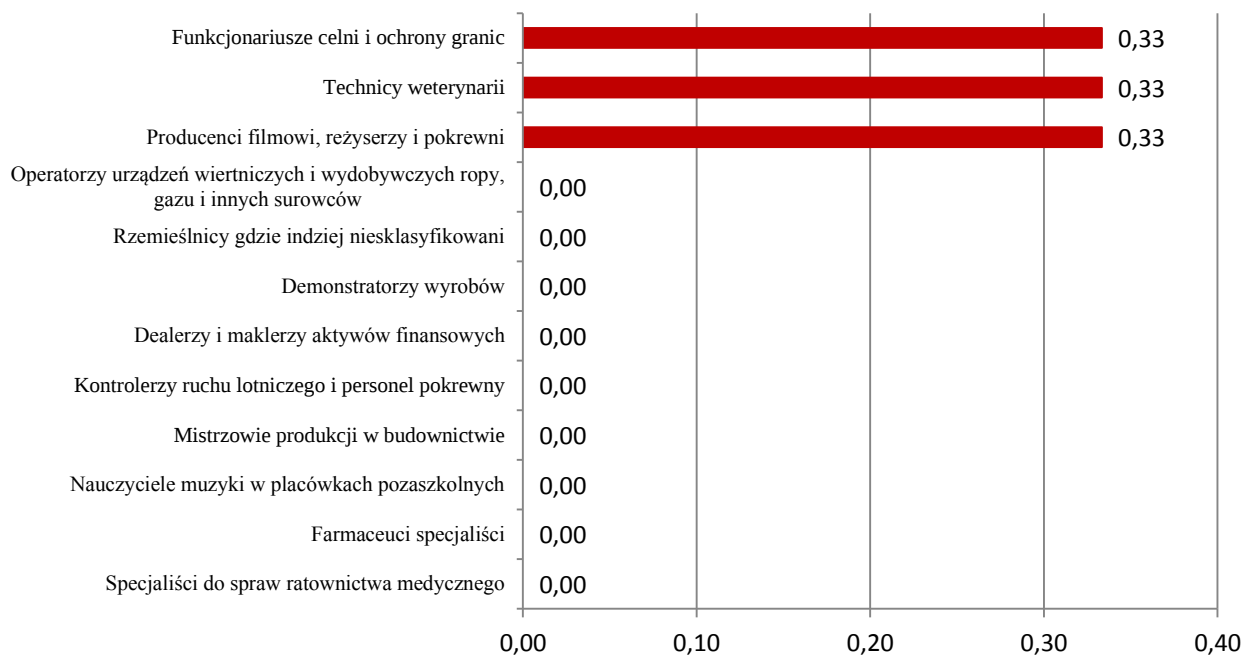
Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
Audiofonolodzy i logopedzi	100,00
Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	100,00
Archiwiści i muzealnicy	100,00
Literaci i inni autorzy tekstów	100,00
Kreślarze	100,00
Sekretarze medyczni i pokrewni	100,00
Kodowacze, korektorzy i pokrewni	100,00
Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	100,00
Pracownicy zakładów pogrzebowych	100,00
Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	100,00
Formierze odlewniczy i pokrewni	100,00

Wykres nr 2. Grupy zawodów o najwyższym wskaźniku płynności bezrobotnych

Najwyższy wskaźnik płynności bezrobotnych określono dla następujących grup zawodów: archiwiści i muzealnicy, robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni oraz operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru.

Wykres nr 3. Grupy zawodów o najniższym wskaźniku płynności bezrobotnych

Spośród wszystkich grup zawodów wyodrębniono m.in. grupy zawodów o najniższym wskaźniku płynności bezrobotnych: nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych, demonstratorzy wyrobów, dealerzy i maklerzy aktywów finansowych.

2. Analiza umiejętności i uprawnień

Ze względu na niekompletne dane w informacji sygnałnej z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie mamy możliwości dokonania pełnej analizy umiejętności i uprawnień.

Tabela nr 2. Bezrobotni bez zawodu w 2016 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	11 336	1 294	11,41%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	2 529	825	32,62%
zasadnicze zawodowe	2 237	50	2,24%
średnie ogólnokształcące	1 323	296	22,37%
policealne i średnie zawodowe	2 658	115	4,33%

wyższe	2 589	8	0,31%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	1 037	53	5,11%
szkoła przysposabiająca do pracy	2	0	0,00%
technikum	635	74	11,65%
liceum ogólnokształcące	969	236	24,36%
liceum profilowane	43	13	30,23%
technikum uzupełniające	20	3	15,00%
liceum uzupełniające	52	6	11,54%
szkoła policealna	379	25	6,60%
wyższa	2 507	8	0,32%
brak danych źródłowych	5 692	876	15,39%

*Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

Bezrobotni bez zawodu stanowili 11,41% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w 2016 r. Wśród nich największą grupę – 32,62%, stanowiły osoby, które uzyskały wykształcenie gimnazjalne lub niższe. Natomiast 22,37% osób ukończyło szkoły średnie ogólnokształcące.

Biorąc pod uwagę typ ukończonej szkoły możemy zauważyć, że największy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych bez zawodu jest wśród absolwentów liceów profilowanych (30,23%) i liceów ogólnokształcących (24,36%). Najmniejszy odsetek dotyczy absolwentów szkół wyższych (0,32%) i zasadniczych szkół zawodowych (5,11%).

3. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Tabela nr 3. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	378	214	43	28	11,38%	7,41%
szkoła przysposabiająca do pracy	21	0	0	0		
technikum	1132	738	72	20	6,36%	1,77%
liceum ogólnokształcące	3189	0	58	16	1,82%	0,50%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające	0	0	6	2		
szkoła policealna	1841	1 152	51	35	2,77%	1,90%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Na koniec maja 2016 r. najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród absolwentów szkół policealnych, zasadniczych szkół zawodowych i techników.

Tabela nr 4. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku (cd.)

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	395	247	33	8,35%
szkoła przysposabiająca do pracy	25		0	
technikum	1223	784	56	4,58%

liceum ogólnokształcące	2939		32	1,09%
liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			3	
szkoła policealna	1826	1 078	33	1,81%

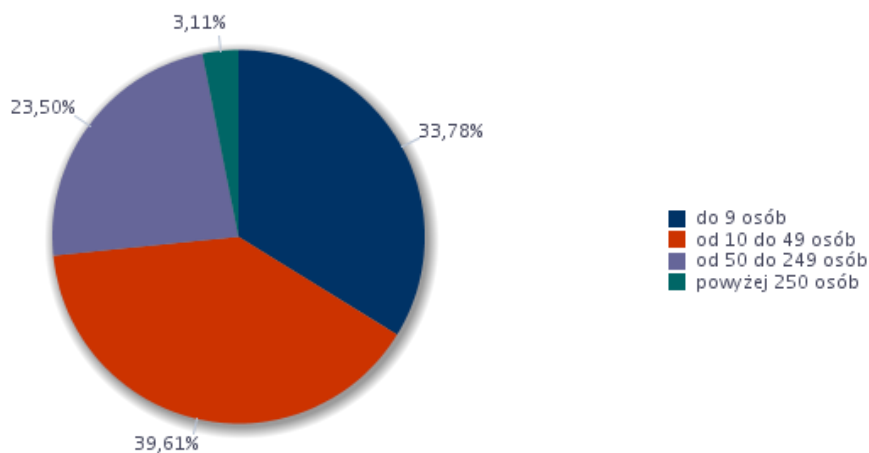
* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Na koniec grudnia 2016 r. najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród absolwentów techników, natomiast zarejestrowano podobną liczbę absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, szkół policealnych i liceów ogólnokształcących.

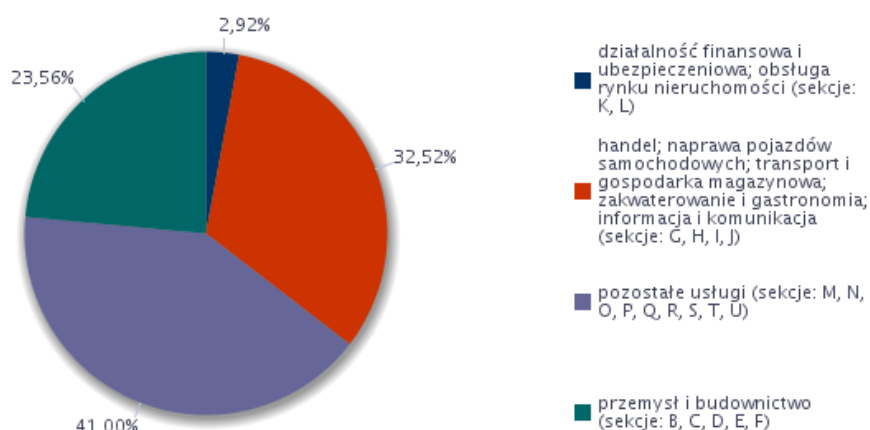
4. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

W badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw w mieście Białystok wzięły udział 93 przedsiębiorstwa. Większość z nich (50) zatrudniała do 9 osób. Tylko 2 przedsiębiorstwa zatrudniały powyżej 250 pracowników.

Rysunek 1. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników

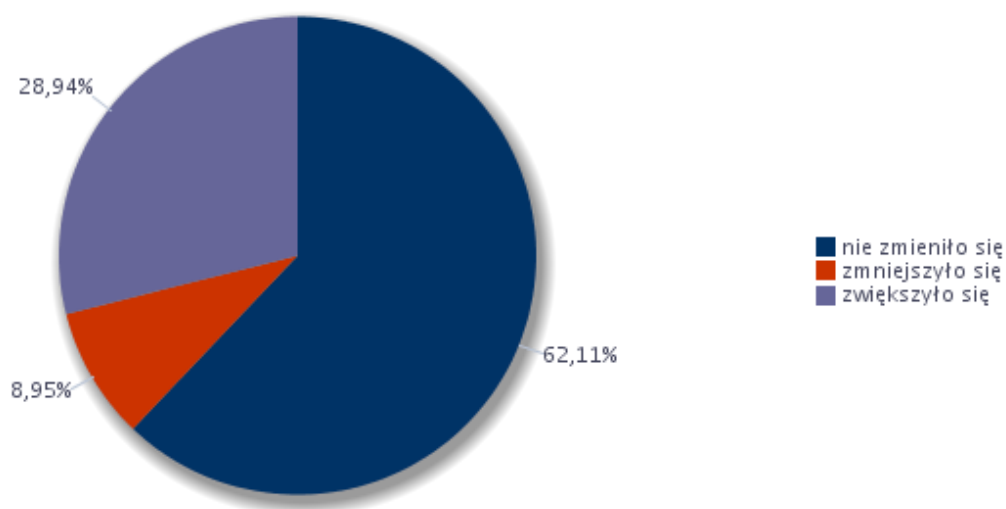

Rysunek 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności

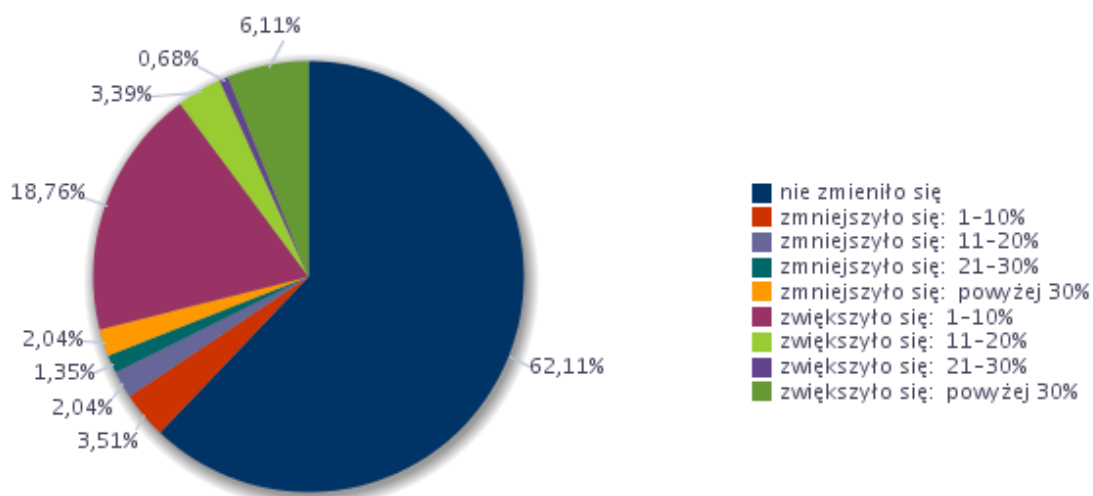
Badane przedsiębiorstwa działały głównie w pozostałych usługach (41%) oraz handlu, naprawach, transporcie, gospodarce magazynowej (32,52%).

Rysunek 3.1. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku

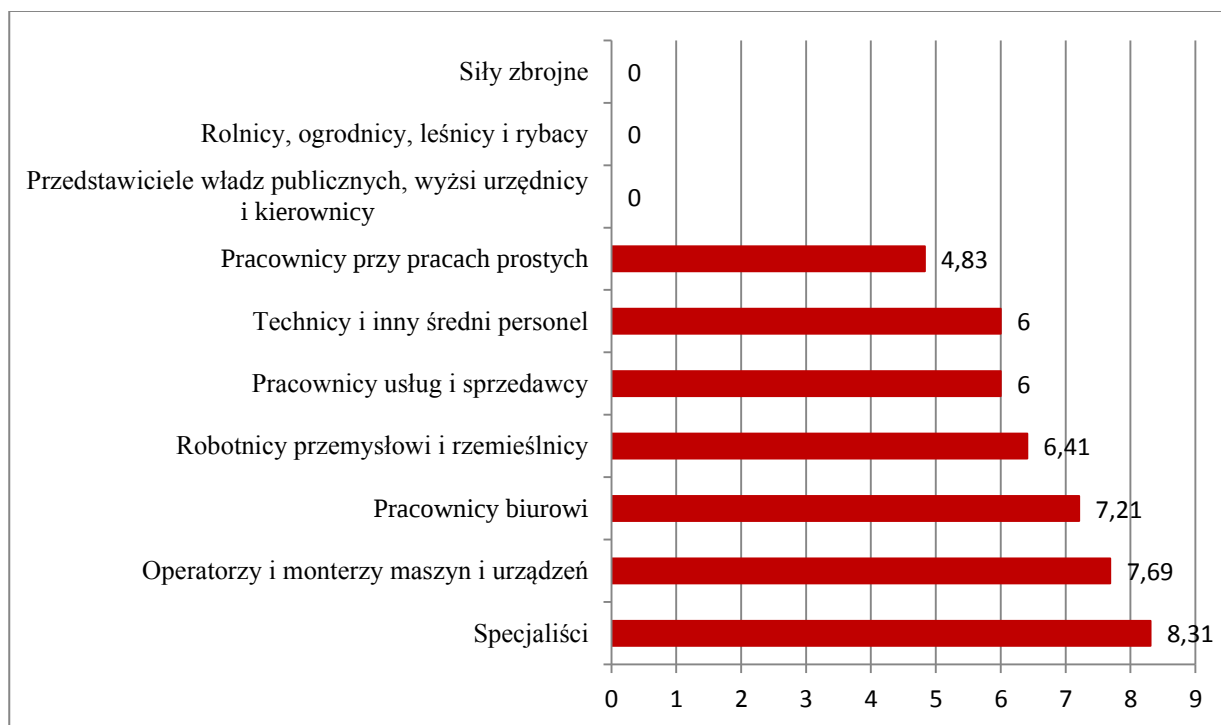

W 2016 r. w badanych przedsiębiorstwach zatrudnienie zwiększyło się w 28,94% firm, zmniejszyło się w 8,95% zakładów pracy, natomiast nie zmieniło się w 62,11%.

Rysunek 3.2. Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku w ujęciu szczegółowym

Rysunek 4. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2016 roku

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia netto wystąpił m.in. w grupach zawodów: specjaliści (8,31), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (7,69), pracownicy biurowi (7,21). Najniższy (0) wystąpił w grupach: siły zbrojne, rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy oraz przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy. Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem wyniósł 19,99.

W 2016 r. przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników m.in. w następujących zawodach:

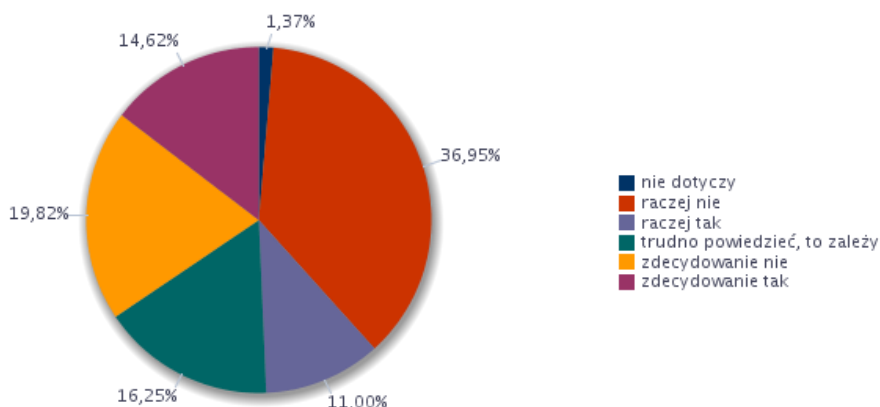
- Asystent dyrektora
- Cieśla
- Elektromonter instalacji elektrycznych
- Elektromonter linii kablowych
- Farmaceuta
- Farmaceuta - specjalista farmacji aptecznej
- Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne
- Kierowca ciągnika siodłowego
- Kierowca samochodu ciężarowego
- Kopacz
- Krawiec
- Krojczy
- Księgowy
- Mechanik pojazdów samochodowych
- Mechanik samochodów osobowych
- Monter reklam
- Murarz
- Murarz-tylnkarz
- Operator koparko-ładowarki
- Operator ładowarki
- Pomocniczy robotnik budowlany
- Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych
- Pozostałe pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne
- Psycholog
- Serwisant sprzętu komputerowego
- Specjalista do spraw kadr
- Specjalista ochrony środowiska
- Spedytor
- Technik handlowiec
- Technik prac biurowych
- Technik telekomunikacji
- Wydawca posiłków / bufetowy
- Zbrojarz

Pracodawcy najczęściej oczekiwali od pracowników następujących umiejętności:

- planowanie i organizacja pracy własnej
- współpraca w zespole
- sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
- doświadczenie zawodowe
- komunikacja ustna / komunikatywność

- czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
- wykonywanie obliczeń.

Rysunek 5. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2016 roku

Większość pracodawców (56,77%) nie deklaruje problemów z pozyskiwaniem nowych pracowników. Problem ten dotyczy ok. 25,62% badanych przedsiębiorców.

W 2016 r. pracodawcy mieli największy problem ze znalezieniem odpowiednich kandydatów do pracy m.in. w następujących elementarnych grupach zawodów:

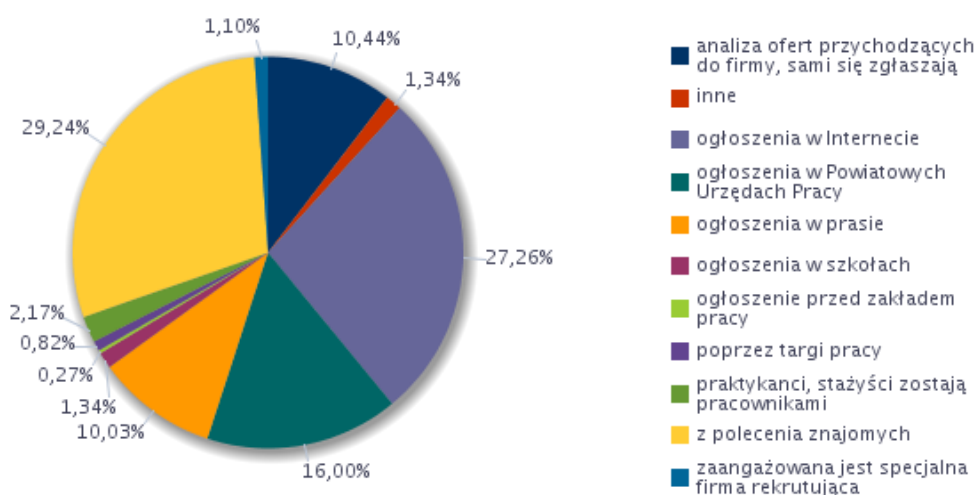
- Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
- Cieśle i stolarze budowlani
- Elektrycy budowlani i pokrewni
- Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
- Inżynierowie budownictwa
- Inżynierowie elektrycy
- Kierowcy samochodów ciężarowych
- Konstruktorzy i krojczowie odzieży
- Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni
- Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)
- Magazynierzy i pokrewni
- Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni
- Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
- Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych
- Murarze i pokrewni
- Operatorzy maszyn do prania

- Operatorzy maszyn do szycia
- Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych
- Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
- Pielęgniarki z tytułem specjalisty
- Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne
- Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem
- Przedstawiciele handlowi
- Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
- Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym
- Spedytorzy i pokrewni

Z przeprowadzonej analizy wynika, że pracodawcy najczęściej oczekiwali od pracowników następujących umiejętności:

- planowanie i organizacja pracy własnej
- komunikacja ustna / komunikatywność
- sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
- współpraca w zespole
- czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
- wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków

Rysunek 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników

Badani przedsiębiorcy najczęściej poszukiwali pracowników przez:

- z polecenia znajomych (29,24%)
- ogłoszenia w internecie (27,26%)
- Powiatowy Urząd Pracy (16%)
- analizę ofert przychodzących do firmy (10,44%).

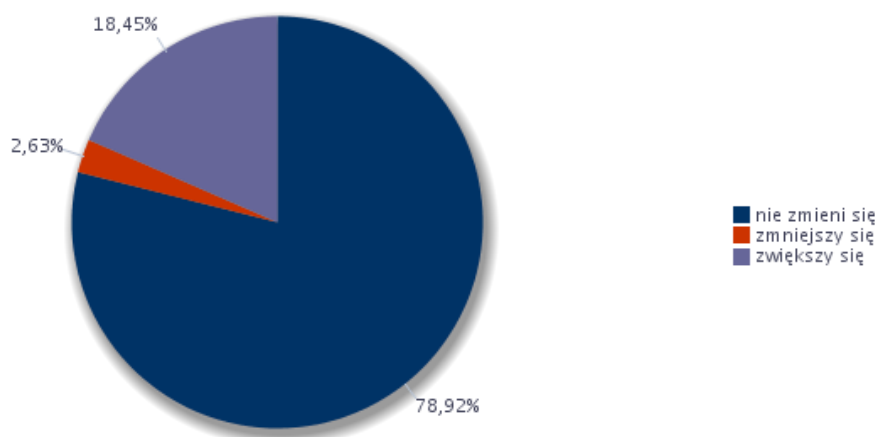
Wskaźnik struktury dla zawodów, w których pracodawcy z terenu miasta Białegostoku najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku (wybrane zawody):

Zawód	Wskaźnik struktury
• Sprzedawca	5,69%
• Elektromonter instalacji elektrycznych	5,55%
• Pozostali pracownicy obsługi biurowej	5,55%
• Salowa	5,55%
• Przedstawiciel handlowy	4,54%
• Murarz	3,41%
• Spedytor	3,41%
• Brukarz	3,27%
• Kasjer biletowy	3,27%
• Nauczyciel historii	3,27%
• Operator maszyn drogowych	3,27%
• Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	3,27%
• Cieśla	2,28%
• Diagnosta laboratoryjny	2,28%
• Doradca klienta	2,28%
• Kelner	2,28%
• Krawiec	2,28%
• Krojczy	2,28%
• Monter / konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	2,28%
• Operator ładowarki	2,28%
• Pomoc kuchenna	2,28%
• Pracownik pralni chemicznej	2,28%
• Sprzedawca w stacji paliw	2,28%
• Technik masażysta	2,28%
• Wydawca posiłków / bufetowy	2,28%
• Zbrojarz	2,28%
• Kierowca samochodu ciężarowego	2,26%
• Księgowy	2,26%
• Magazynier	2,26%
• Elektromonter linii kablowych	1,13%
• Farmaceuta	1,13%
• Kopacz	1,13%
• Mechanik pojazdów samochodowych*	1,13%
• Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	1,13%
• Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem gdzie indziej niesklasyfikowani	1,13%
• Serwisant sprzętu komputerowego	1,13%
• Technik farmaceutyczny	1,13%

- Technik handlowiec 1,13%
- Technik prac biurowych 1,13%

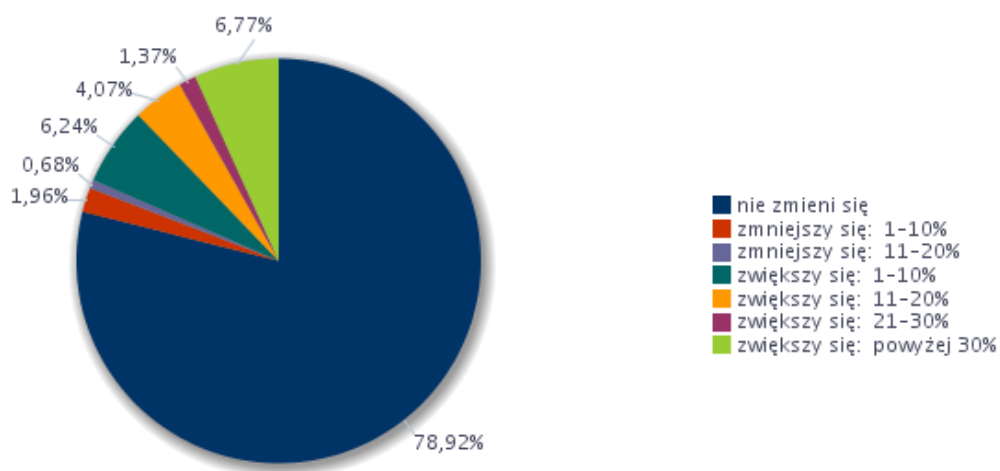
5. Prognoza lokalnego rynku pracy

Rysunek 7.1. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku

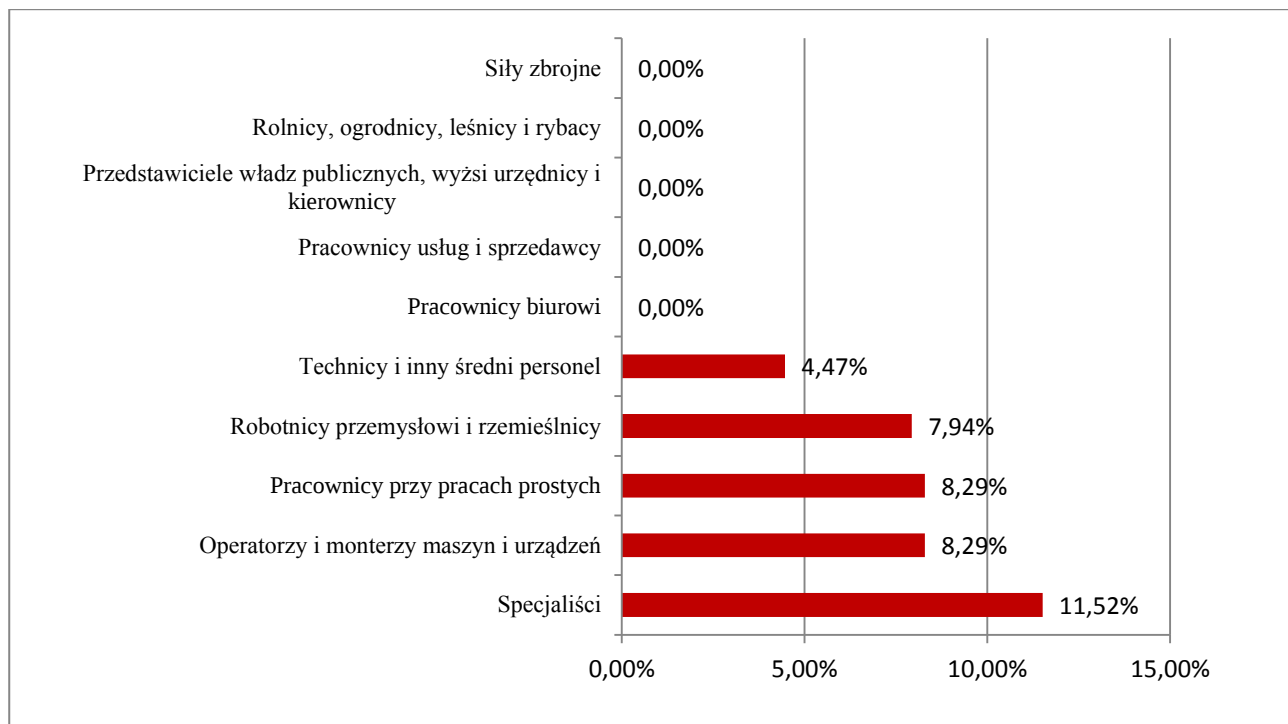
W 2017 r. przedsiębiorcy w większości (78,92%) nie planują zmian w liczbie zatrudnionych pracowników. Zwiększenie zatrudnienia planuje 18,45% badanych, natomiast zmniejszenie przewiduje 2,63% pracodawców.

Rysunek 7.2. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku w ujęciu szczegółowym

Obserwując wykres dotyczący szczegółowego ujęcia przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu możemy zauważyć, że w 2017 r. w prawie 79% przedsiębiorstw stan zatrudnienia nie ulegnie zmianie.

Rysunek 8. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2016 roku

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia netto dotyczy specjalistów, operatorów maszyn i urządzeń i pracowników przy pracach prostych. Najniższy wskaźnik (0) wystąpił w grupie siły zbrojne, rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, pracownicy usług i sprzedawcy oraz pracownicy biurowi. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2017 r. wynosi 15,82%.

Wskaźnik struktury dla zawodów w jakich firmy mają zamiar zatrudnić pracowników w nadchodzącym roku (wybrane zawody o najwyższym wskaźniku):

Zawód	Wskaźnik struktury
• Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	6,97%
• Inżynier elektryk	6,97%
• Lekarz - specjalista onkologii klinicznej	5,54%
• Pielęgniarka	5,54%
• Cieśla	4,86%
• Krawiec	4,86%
• Murarz	4,86%
• Operator sprzętu ciężkiego	4,86%
• Pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	4,86%

• Położna	4,86%
• Pracownik pralni chemicznej	4,86%
• Zbrojarz	4,86%
• Elektromonter linii kablowych	2,41%
• Kierowca samochodu ciężarowego	2,41%
• Kierowca samochodu dostawczego	2,41%
• Kopacz	2,41%
• Księgowy	2,41%
• Magazynier	2,41%
• Mechanik pojazdów samochodowych	2,41%
• Monter stolarki budowlanej	2,41%
• Pomocniczy robotnik budowlany	2,41%
• Pozostali robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	2,41%
• Przedstawiciel handlowy	2,41%
• Specjalista do spraw sprzedaży	2,41%
• Specjalista ochrony środowiska	2,41%
• Spedytor	2,41%
• Technik telekomunikacji	2,41%

Pracodawcy najczęściej oczekują od przyszłych pracowników następujących umiejętności:

- doświadczenie zawodowe
- komunikacja ustna / komunikatywność
- planowanie i organizacja pracy własnej
- sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
- współpraca w zespole
- czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
- dodatkowe uprawnienia
- wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków

6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie.

Tabela nr 4. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2016 roku.

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy (0^k_t)	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
3252	Środowiskowi pracownicy ochrony zdrowia	20		0,00
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	12	0,00	0,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	6	0,00	0,00
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	2		0,00
1342	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	1		0,00
2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1		0,00

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy tj. $0^k_{t-1} + N0^k_t/12$.

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średni omiesięczna liczba bezrobotnych (B^k_t)	Średni omiesięczna liczba dostępnych ofert pracy (0^k_t)	Wskaźnik dostępności ofert pracy ($B/0^k_t$)	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (WDB^k_t)	Wskaźnik płynności bezrobotnych (WPB^k_t)	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0,58	23,50	0,02		1,00	3,41	0,00
2514	Programiści aplikacji	3,42	35,50	0,10	0,00	1,11	9,09	9,09
2522	Administratorzy systemów komputerowych	0,50	4,75	0,11	0,00	1,00	0,00	0,00
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców	1,50	7,00	0,21	50,00	1,00	0,00	0,00

	roślinnych							
2511	Analitycy systemów komputerowych	1,83	5,83	0,31		2,50		0,00
8157	Operatorzy maszyn do prania	0,75	2,33	0,32			10,71	3,57
1211	Kierownicy do spraw finansowych	1,25	3,33	0,38		1,33	0,00	0,00
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	0,92	1,67	0,55			0,00	0,00
2432	Specjaliści do spraw public relations	0,58	1,00	0,58	0,00	1,00		0,00
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	1,67	2,83	0,59		2,00	87,50	62,50
9612	Sortowacze odpadów	1,50	2,25	0,67	0,00	1,33	7,41	0,00
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	4,50	5,08	0,89	50,00	1,25	25,00	12,50

Tabela nr 5. Ranking elementarnych grup zawodów zrównoważonych w 2016 roku.

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych (B^k_t)	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy (O^k_t)	Wskaźnik dostępności ofert pracy (B/O^k_t)	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	1,67	1,67	1,00	66,67	16,67
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	1,75	1,75	1,00	19,05	19,05

Tabela nr 6. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku.

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych (B^k)
3212	Technicy analityki medycznej	11
2310	Nauczyciele akademicki	11
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	9
3436	Muzycy i pokrewni	7
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	6
2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	3

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych (B^k)	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy (O^k)	Wskaźnik dostępności ofert pracy (B/O^k)	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (WDB^k)	Wskaźnik płynności bezrobotnych (WPB^k)	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
2651	Artyści plastycy	8,75	0,17	52,50	71,43	0,92	100,00	50,00
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	11,67	0,25	46,67	63,64	0,91	0,00	0,00
2282	Farmaceuci specjaliści	2,75	0,08	33,00	75,00	0,00	100,00	100,00
8311	Maszyniści kolejowi i metra	3,92	0,17	23,50	75,00	0,50	100,00	0,00

8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	3,42	0,17	20,50	75,00	0,50	0,00	0,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	3,17	0,17	19,00	66,67	0,50	0,00	0,00
2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	3,83	0,25	15,33	75,00	0,75	0,00	0,00
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	20,50	3,00	6,83	68,42	0,88	16,67	2,78
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	21,67	3,83	5,65	69,23	0,86	0,00	0,00
4227	Ankieterzy	1,25	0,25	5,00	100,00	0,67	0,00	0,00

W wyniku analizy elementarnych grup zawodów otrzymano:

- 6 grupy o maksymalnym deficycie
- 12 grup zawodów deficytowych
- 2 grupy zawodów zrównoważonych
- 6 grup o maksymalnej nadwyżce
- 10 grup zawodów nadwyżkowych.

7. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe – informacja sygnałna za 2016 r.

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Środowiskowi pracownicy ochrony zdrowia
		Pielęgniarki z tytułem specjalisty
		Robotnicy wykonujący proste prace polowe
		Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych
		Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej
		Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani
	zawód deficytowy	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
		Programiści aplikacji
		Administratorzy systemów komputerowych
		Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych
		Analitycy systemów komputerowych
		Operatorzy maszyn do prania
		Kierownicy do spraw finansowych
		Funkcjonariusze służby więziennej
		Specjaliści do spraw public relations
		Agenci i administratorzy nieruchomości
		Sortowacze odpadów
		Agenci sprzedaży bezpośredniej
RÓWNO WAGA	zawód zrównoważony	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
		Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Artyści plastycy
		Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni
		Farmaceuci specjaliści
		Maszyści kolejowi i metra
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni
		Nauczyciele szkół specjalnych
		Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
		Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy
		Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
		Ankieterzy
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Technicy analityki medycznej
		Nauczyciele akademicy
		Technicy technologii chemicznej i pokrewni
		Muzycy i pokrewni
		Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni
		Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Wnioski

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych od 2015 r. przeprowadzany jest według nowej metodologii. Z uwagi na brak pełnych danych dotyczących absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz analizy umiejętności i uprawnień, niemożliwe było kompleksowe ujęcie tych zagadnień. Ponadto przeprowadzenie monitoringu według nowej metodologii uniemożliwia pełne porównanie danych do lat poprzednich, w związku z tym niniejsze opracowanie skupia się na danych możliwych do porównania.

Na dzień 31.12.2016 r. w ewidencji PUP zarejestrowanych było 17 270 osób bezrobotnych, tj. o 2 779, czyli o 13,9% mniej niż w końcu 2015 r. Z tej ogólnej liczby powiat grodzki zamieszkiwały 11 321 osób, a powiat ziemski 5 949 osób. W okresie styczeń – grudzień 2016 r. pracodawcy zgłosili do PUP 9 412 ofert pracy.

Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2016 r. wynosiła:

- 9,7 % w powiecie grodzkim, tj. o 1% mniej w stosunku do 31.12.2015 r.
- 12,5% w powiecie ziemskim, tj. o 1,8% mniej niż 31.12.2015 r.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych, podobnie jak w roku 2015, najwięcej osób legitymowało się zawodem:

- sprzedawca – 1184 (6,9% ogółu)
- ślusarz – 397 (2,3% ogółu)
- technik mechanik – 385 (2,2% ogółu)
- pomocniczy robotnik budowlany – 293 (1,7% ogółu)
- technik ekonomista – 275 (1,6% ogółu)
- stolarze i pokrewni – 266 (1,5% ogółu)
- murarz – 215 (1,2% ogółu)
- mechanik pojazdów samochodowych – 159 (0,9 %ogółu)

Wśród noworejestrujących się (18 405 osób) zaobserwowano podobne tendencje:

- sprzedawca – 1475 (8 % ogółu nowozarejestrowanych)
- technik mechanik – 580 (3,2% ogółu)
- kucharz – 384 (2,1% ogółu)
- ślusarz – 366 (2% ogółu)
- ekonomista – 348 (1,9% ogółu)
- mechanik pojazdów samochodowych – 406 (2,2% ogółu)
- specjalista ds. zarządzania i organizacji – 434 (2,4% ogółu)
- specjaliści nauczania i wychowania – 395 (2,1% ogółu)
- stolarz meblowy – 271 (1,5% ogółu)

Najmniej osób zarejestrowało się m.in. w zawodach:

- dyrektor ds. administracyjnych
- kierownik działu finansowego

- fizyk medyczny
- geograf
- mikrobiolog
- inżynier zootechniki
- ekolog
- specjalista ds. animacji multimedialnej
- doradca inwestycyjny
- analityk giełdowy
- programista aplikacji mobilnych
- negocjator biznesowy
- specjalista ds. doskonalenia organizacji
- doradca zawodowy
- specjalista integracji międzykulturowej
- przedstawiciel medyczny.

W 2016 r. przeprowadzono badanie kwestionariuszowe 168 przedsiębiorstw z terenu działania Urzędu, z którego wynika, że pracodawcy najczęściej mieli problem ze znalezieniem pracowników w następujących grupach zawodów:

- recepcjoniści
- pielęgniarki
- mechanicy samochodów osobowych
- spedytorzy
- stolarze
- robotnicy leśni
- magazynierzy
- kierowcy samochodów ciężarowych
- operatorzy maszyn do szycia.

Z badania przedsiębiorstw wynika również, że w bieżącym roku pracodawcy planują zatrudnić pracowników m.in. w następujących zawodach:

- inżynier budownictwa
- pielęgniarka
- murarz
- technik mechanik maszyn i urządzeń
- spawacz
- sprzedawca
- krawiec
- zbrojarz
- elektromonter linii kablowych
- kierowca samochodu ciężarowego
- magazynier
- mechanik pojazdów samochodowych
- przedstawiciel handlowy.

Na lokalnym rynku pracy duże znaczenie odgrywają nowe miejsca pracy tworzone przy wsparciu tut. Urzędu. W 2016 r. Urząd udzielił wsparcia w postaci:

- 586 prac interwencyjnych,
- 80 robót publicznych,
- 576 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- 246 refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnych,
- 929 staży,
- 148 prac społecznie użytecznych,
- 496 refundacja części kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia
- 19 dofinansowań zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Pracodawcy korzystający ze wsparcia w postaci prac interwencyjnych najczęściej zatrudniali nowych pracowników na stanowiskach: pracownik administracyjno-biurowy, sprzedawca, sprzątac, magazynier, przedstawiciel handlowy i pracownik fizyczny. Roboty publiczne najczęściej realizowano na stanowiskach: robotnik i robotnik gospodarczy. Miejsca pracy tworzone w wyniku refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego najczęściej powstawały na stanowiskach sprzedawcy (sprzedawcy sklepu internetowego, kasjera), pomocy kuchennej, stolarza, pracownika budowlanego, kierowcy (magazyniera, zaopatrzeniowca), mechanika (serwisanta), pracownika biurowego, kosmetyczki i krawcowej. Bezrobotni najczęściej odbywali staże na stanowiskach referent, magazynier, sprzedawca – kasjer, pomoc księgową, asystent prawny, pomoc kuchenna i pracownik produkcji. Prace społecznie użyteczne odbywały się na stanowisku robotnika gospodarczego. Natomiast osoby otrzymujące jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej rozpoczynały ją najczęściej w branżach: działalność usługowa, handel i produkcja.

W analizowanym okresie znacznie wzrosła również ilość propozycji zatrudnienia wpływających do Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku w postaci wolnych zgłoszeń. W 2016 r. pracodawcy zgłosili o 1 032 oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, czyli o 15% więcej niż w roku 2015.

Nie bez znaczenia dla kondycji lokalnego rynku pracy jest funkcjonowanie na terenie działania Urzędu podstref: Podstrefy Białostockiej Suwalskiej Strefy Ekonomicznej, Podstrefy Łapy Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.